

I Rigsdagens 2den Session indbragtes i Folkethinget et Forslag til Lov, hvorefter det skulde være Sogneforstanderskaberne og Communalbestyrelserne, som skulde indsende Beretning om Middelspriserne, istedetfor Præsterne; at disse, saavel som Underøvrighedernes Beretninger skulde give særskilte Vota for toradet og ferradet Byg, og Capitelstart sættes særligt for disse tvende Kornsorter. Der nedsattes et Udvalg, bestaaende af en Herredsfoged, en Provst, en Præst og tvende Landmænd. Dette Udvalg var enigt om, at saavel Præsternes som Underøvrighedernes Indberetninger burde bortfalde, og at det var Communalbestyrelserne, fra hvem man hensigtsmæssigt kunde erhverve paalidelige Priisangivelser, men Fleertallet af Udvalget fandt Grund til at opsætte denne Forandring, da det ventede en Omordning af de communale Forhold i den nærmeste Fremtid. Skulde denne deres Mening ikke bifaldes af Folkethinget, saa var hele Udvalget enigt om at foreslaae, at Indberetningerne skulde gives deels af Sogneforstanderskaberne og Communalbestyrelserne, og deels af 1 à 2 for hver Jurisdiction af Amtsrådet valgte større Grundbesiddere, og at Indberetningerne skulle indeholde særskilte Opgivelser for toradet og ferradet Byg. — Udsagnet af Sagen blev, at man i Forventning af den nye Communallovs hurtige Komme forfæstede Forslaget, uagtet man antog, at der i flere Henseender var Anledning til at ønske en Forandring i de hidtil gjældende Lovregler om Capitelstarten.

Udvalgets Fleertal (F. Christensen, Gormard, F. N. Hansen, L. Hansen, Johansen, R. P. Larsen, N. Olsen og Sønderby) har maattet give Capitelstartens Historie i de foranførte korte Træk, for dermed at imødegaae de almindelige Indvendinger, der fremsføres imod i det Hele at røre ved det omhandlede Forhold, paa Grund af dets Ælde og den Forrykkelse af mange offentlige og private Forhold, som slige Forandringer vilde medføre. Det fremgaaer nemlig af det Anførte, at Capitelstarten ikke har havt nogen Betydning

for det Almene før fra dette Aarhundredes Begyndelse, idet den lige indtil den Tid kun var en Fastsettelse af den Priis, til hvilken de offentlige Stiftelsers Korn maatte sælges. Det var først fra den Tid da Tiendeydelserne forandrede til Vdels i Korn som skulde betales efter Capitelstarten, at denne blev en det Offentlige i Almindelighed vedkommende Indretning, men som saadan er den kun et halvt Hundrede Aar gammel. I dette Tidrum har den derhos ei været stillet som uforanderlig eller urørlig; den har tværtimod været underkastet jævnlige Forandringer — saaledes i Aarene 1812, 1820, 1837 — og endnu oftere har der været ført Forhandlinger om Forandringer, ved hvilke man har argumenteret baade for og imod disses Hensigtsmæssighed, uden at de fra nogen Side ere blevne afviste paa Grund af Forholdets formeentlige Urørlighed. Vi troe hermed tilstrækkelig at have imødegaaet den almindelige Modgrund mod nærværende Forslag, som var hentet fra Capitelstartens Historie. Med Hensyn til Lovforslagets enkelte Paragrapher skulle vi nærmere komme ind paa en Betragtning af de angivne historiske Data.

Den Maade, hvorpaa Capitelstarten nu bestemmes, er først og kun for endeel indført i Aaret 1812, da det paalagdes Stiftamtmanden og Bisoppen at indhente Erklæringer i Januar Maaned fra Underøvrighederne og Præsterne om Middelspriserne paa Kornet, og bestemtes, hvorledes Resultatet skulde fremdrages af disse Erklæringer, men allerede i 1820 fete Forandringer heri, idet det paabødes, at Præsterne ikke maatte indgive deres Erklæringer i Forening, men at de skulde indsende dem hver for sig, hvorhos Stiftsøvrigheden gaves Ret til at casere altfor afvigende Vota. I 1837 forandrede den 1812 foreskrevne Indberetning i Januar Maaned til 5 maanedlige Indberetninger, som skulde indsendes ved Udgangen af hver af disse Maaneder. Den nærværende Fremgangsmaade med de Indberetninger, der omhandles i § 1, er altsaa kun 20 Aar gammel, og de gjentagne Forandringer der Tid efter anden ere foretagne hermed synes ogsaa at vise at Ordningen i det Hele ikke er hel-